

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Τηλ.: 210 4951396, FAX: 210 4951397
Email: agiosgeorgioskorydallou@gmail.com

14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
Μνήμη τοῦ ιερομάρτυρος
Άγιου Βαλεντίνου

(3ος αι. μ.Χ.)

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Δέν γνωρίζουμε πολλά στοιχεία για τήν ζωή του Άγιου Βαλεντίνου. Έζησε στη Ρώμη τὸν 3ο μ.Χ. αιώνα καὶ ἦταν χριστιανὸς ιερέας, ὁ ὅποιος μαζὶ μὲ τὸν ἐπίσης χριστιανὸν ιερέα Μάριο βοηθούσε Χριστιανούς κατὰ τὴν διάρκεια διωγμῶν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιο Β' τὸν Γότθο. Ὑπῆρξε ἐπίσκοπος τοῦ Τέρμι τῆς Ιταλίας. Λατρεύεται ἀπὸ τὸν 4ο αιώνα στὴν Ρώμη, στὸ παρεκκλήσιο τῆς βασιλικῆς τῆς Via Flaminia. Θεωρεῖται καὶ προστάτης τῶν ἐπιληπτικῶν. Ή μνήμη τοῦ «μάρτυρος Βαλεντίνου, πρεσβυτέρου Ρώμης», δηποτὲ τὸν ἀναφέρουν τὰ ἀρχαῖα μαρτυρολόγια τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τιμᾶται τὴν 14η Φεβρουαρίου. Κατὰ μία παράδοση, οἱ ἐν λόγῳ χριστιανοὶ ιερεῖς (καὶ ἐπειτα διγοι) Βαλεντίνος καὶ Μάριος πάντρευαν ζευγάρια χριστιανῶν νέων, τὴν ἐποκήν ποὺ ὁ Κλαύδιος είχε ἀπαγορεύει τὴν σύναψη γάμου σὲ ὅσους ἄνδρες δέν είχαν ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικές τους ὑποχρεώσεις. Ή ἀπαγρεύουση στηρίζοταν στὸ δτὶ ὁ Κλαύδιος δέν μπορούσε νὰ βρει εὔκολα ἄνδρες γιὰ τὶς ἔκστρατειες του, γεγονὸς ποὺ τὸ ἀπέδιδε στὴν ἀπροθυμίᾳ τῶν ἄνδρων νὰ ἀπακωριστούν τὶς οἰκογένειές τους καὶ τὶς ἀγαπημένες τους. Ἐπὶ πλέον, ἡ μεγάλῃ ἀρετῇ καὶ ἡ κατηρχητικῇ δράσῃ τοῦ ἁγίου είχαν ἀρχίσει νὰ ἔξαπλώνυται καὶ, ὡς ἀποτέλεσμα τῶν παραγόντων αὐτῶν, συνελήφθη καὶ δογμήθηκε στὸ αὐτοκρατορικὸ δικαστήριο. Ο αὐτοκράτορας τὸν ῥώτησε γιὰ ποιὸν λόγο δροῦσε ἀντίθετα μὲ τὴν ἀπαγόρευση καὶ ὁ διγος τοῦ ἀπάντησε: «Ἄρκοντά μου, ὃν ἡξερες τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ, θὰ ἴσουν εύτυχης καὶ μαζὶ μ' ἐσένα καὶ δὴ ἡ αὐτοκρατορία σου. Θὰ ἀπορρίπτατε τὴν λατρεία τῶν ειδώλων καὶ θὰ λατρεύστε τὸν ἀληθινὸ Θεό καὶ τὸν Υἱό Του, τὸν Ἰησοῦ Χριστό». Ἔνας ἀπὸ τοὺς παρόντες δικαστὲς διέκοψε τὸν διγο ῥωτῶντας τὸν τί πίστευε γιὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἐρμη καὶ ὁ διγος θαρραλέα τοῦ ἀπάντησε: «Εἶναι ἀθλίοι καὶ διεφθαρμένοι». Εξαλλος τότε ὁ δικαστής, φώναξε: «Αὔτὸς βλασφήμησε ἐνάντια στοὺς θεοὺς καὶ στὴν αὐτοκρατορία!». Ο αὐτοκράτορας δῆμος συνέχισε τὶς ἐρωτήσεις του μὲ περιέργεια καὶ ίκανοποιημένος, διότι είχε βρει τὴν εὐκαιρία νὰ μάθει ποιὰ ἦταν ἐπιτέλους ἡ πίστη τῶν χριστιανῶν. Ο Βαλεντίνος βρήκε ἔτοι τὸ θάρρος νὰ τὸν προτρέψει νὰ μετανοήσει γιὰ τὸ αἷμα τῶν χριστιανῶν ποὺ είχε κύσει. «Πίστεψε στὸν Ἰησοῦ Χριστό, βαπτίσου καὶ θὰ σωθεῖς καὶ ἡδη ἀπὸ αὐτῆ τὴν στιγμὴ θὰ διασφαλίσεις τὴν δόξα τῆς αὐτοκρατορίας σου καὶ τὸν θρίαμβο τῶν σπλαν σου», τοῦ εἶπε ὁ διγος. Ο Κλαύδιος ἀρκισε νὰ πειθεται καὶ νὰ λέει στοὺς παρευρισκομένους: «Ἀκούστε τὶ διμορφη διδασκαλία ποὺ μᾶς κηρύττει αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος». Άλλα ὁ ἐπαρχος τῆς Ρώμης, δυσαρεστημένος, ἀρκισε νὰ φωνάζει: «Δείτε πῶς αὐτὸς ὁ Χριστιανὸς παραπλανεῖ τὸν Πρίγκιπά μας». Τότε ὁ Κλαύδιος, παρέπεμψε τὸν διγο σὲ ἄλλο δικαστή, τὸν Ἀστέριο, ὁ ὅποιος είχε μία μικρὴ κόρη ποὺ ἦταν τυφλὴ τὴν τελευταία διετία. Όταν ἀκουσε πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ Φως τοῦ κόσμου, ῥώτησε τὸν Βαλεντίνο ἐὰν θὰ μπορούσε νὰ δώσει ἐκείνο τὸ φως στὸ παιδί του. Ο διγος Βαλε-

ντίνος λοιπόν, ξβαλε τὸ χέρι του στὰ μάτια της καὶ προσευχήθηκε. Τὸ θαύμα ἔγινε καὶ τὸ κορίτσι βρῆκε τὸ φῶς του! Ο δικαστής μὲ δὴ τὴν οἰκογένειά του ὀμολόγησε πίστη στὸν Χριστό, νήστεψαν γιὰ τρεις ἡμέρες, κατέστρεψαν τὰ εἶδωλα ποὺ εἶκαν στὸ σπίτι τους καὶ τέλος βαπτίσθηκαν. Μόλις ὁ αὐτοκράτορας ἔμαθε τὰ γεγονότα αὐτά, ἀρχικὰ σκέψθηκε νὰ μὴν τοὺς τιμωρήσει, δῆμας ἡ σκέψη πῶς στὰ μάτια τῶν ὑπηκόων του θὰ φαινόταν ἀδύναμος, τὸν ἀνάγκασε νὰ προδώσει τὸ αἰσθῆμα δικαιου ποὺ εἶκε. Ἐτοι λοιπὸν τὸν ἅγιο Βαλεντίνο μᾶζι μὲ ἄλλους Χριστιανούς, ἀφού πρώτα τοὺς βασάνισαν, τοὺς ἀποκεφάλισαν στὶς 14 Φεβρουαρίου του ἑτους 268 (ἡ 269). Μετὰ τὸ μαρτύριο, κάποιοι Χριστιανοὶ περιμάζεψαν τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου καὶ ξβαλαν λίγο ἀπὸ τὸ αἷμα του σὲ κάποιο φιαλίδιο. Τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρα μεταφέρθηκε καὶ θάφτηκε στὶς Κατακόμβες τῆς ἀγίας Πρίσκιλλας, κατ' ἔχοκήν τόπο ἐνταφιασμού τῶν μαρτύρων. Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, κατὰ κάποιον τρόπο «ἀλησμονήθηκε», δεδομένου δτὶ σκεδὸν καθημερινὰ ἐνταφιάζονταν σὲ αὐτὲς τὶς κατακόμβες νέοι μάρτυρες γιὰ ἀρκετοὺς αἰώνες. Ἡ ἀνάμνηση δῆμας τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Βαλεντίνου παρέμενε ζωηρή, ιδιαίτερα στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης. Ἐπισήμως ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Βαλεντίνου θεσπίστηκε τὸ 496 ἀπὸ τὸν Πάπα ἅγιο Γελάσιο. Τὸ 1815 τὰ λείψανα δωρήθηκαν ἀπὸ τὸν Πάπα σὲ κάποιον εὐγενὴ Ἰταλὸν Ιερέα (κατὰ τὴν συνήθεια τῆς ἐποχῆς) καὶ τὸ 1907 βρέθηκαν στὴ Μυτιλήνη, στὸν ρωμαιοκαθολικὸ ναὸ τῆς Παναγίας. Φαίνεται πώς, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ κληρικοῦ αὐτοῦ, κάποιος ἀπόγονός του ποὺ εἶκε κληρονομήσει τὰ λείψανα, μετανάστευσε στὴν Μυτιλήνη, ὅπου ὑπῆρχε ἀκμάζουσα κοινότητα δυτικοευρωπαίων ρωμαιοκαθολικῶν Χριστιανῶν. Ἐκεὶ λοιπὸν παρέμειναν μέχρι καὶ τὸ 1990, ὥποτε καὶ μεταφέρονται στὴν Ἀθήνα, στὸν ναὸ τῶν ἁγίων Φραγκίσκου καὶ Κλάρας, τῆς Ἰταλικῆς παροικίας, καὶ βρίσκονται μέχρι σήμερα ἔκει. Ἐπαρκὴ στοιχεία γιὰ τὴν ἔθνικὴ καταγωγὴ τοῦ ἁγίου δὲν ὑπάρχουν, ἐκτὸς ἀπὸ κάποιες ἐνδειξεῖς πώς ὁ ἅγιος ἦταν ἐλληνικῆς καταγωγῆς. Ἡ ὀρχαιότερη ὀπεικόνιση τοῦ ἁγίου ποὺ φέρει τὴν ἐλληνικὴ ἐπιγραφή «Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ», βρίσκεται στὸ ναὸ τῆς Παναγίας τῆς Ἀρχαίας (*Santa Maria Antiqua*) τοῦ 6ου αἰώνα, ἡ ὥποια ἦταν ἡ ἐνορία τῶν Ἕλλήνων τῆς Ῥώμης. Στὸ ναὸ ἔκεινο τιμούσαν ιδιαίτερα τοὺς Ἕλληνες ἁγίους καὶ γενικὰ τοὺς ἐξ Ἀνατολῆς. Τὴν ἀγιογράφηση καὶ τὴν ἀνακατνιση τοῦ ναοῦ εἶκε παραγγείλει ὁ Ἐλληνας Πάπας Ἰωάννης ὁ Ζ' (705-707) καὶ τὴν τελείωσαν οἱ διάδοχοι του, μεταξὺ τῶν ὥποιων ὁ τελευταῖος Ἐλληνας Πάπας Ῥώμης Ζαχαρίας (741-752). Ἰσως δῆμας δὲν εἶναι τυχαίο δτὶ μετὰ ἀπὸ δεκαεπτά αἰώνες τὰ λείψανα ἥλθαν στὴν Ἑλλάδα. Πολλοὶ ισχυρίζονται πώς ὁ ἅγιος Βαλεντίνος δὲν ἀναφέρεται πουθενὰ στὰ ἑορταλόγια τῆς Ὁρθοδόξης Ἐκκλησίας. Πράγματα, τὴν 14η Φεβρουαρίου στὸ ἑορταλόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας ἀναφέρονται μόνον οἱ δοιοι Αὔξεντιος, Μάρωνος καὶ οἱ νεομάρτυρες Νικόλαος καὶ Δαμιανός. Ἡ ἔξηγηση εἶναι ἀπλή: τὴν ὥρχαία ἐποχή ποὺ συντάσσονταν οἱ ἀγιολογικοὶ κατάλογοι, τὰ συναξάρια καὶ

τὰ μαρτυρολόγια, είκαν καθαρὰ τοπικὸν χαρακτῆρα καὶ ἡ φήμη ἐνὸς ἀγίου δὲν σήμαινε πώς ἔκτεινόταν αὲ δὴ τὴν Ἐκκλησίαν.¹ Ετοι ὑπάρχουν ἄγιοι πού, ἐνῷ σὲ μία περιοχὴ τιμούνταν πολύ, σὲ ἄλλη περιοχὴ ἡταν ἐντελῶς ἀγνωστοί. Ὁ ἄγιος Δημήτριος π.χ., ποὺ εἶναι πασίγνωστος σὲ δὴ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, στὴν Δύση δὲν τιμάται καθόλου. Αὐτὸς δημαρχὸς δὲν σήμαινε πώς δὲν εἶναι ἄγιος.² Ἀλλο ἔνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν σύγχρονην Ἐκκλησίαν εἶναι ὁ ἄγιος Χρυσόστομος Σμύρνης († 1922), ὁ ὅποιος, ἐνῷ στὴν Ἑλλάδα εἶναι γνωστός, στὴν Ῥωσία δὲν τὸν γνωρίζουν. Στὴν προκειμένη περίπτωση λοιπὸν ἀναφερόμαστε σὲ ἄγιο τοῦ Ζου αἰώνα μ.Χ., περιόδου κατὰ τὴν ὥποια ἔζησε καὶ ὁ ἄγιος Νικόλαος, ἡ ἀγία Βαρβάρα, ὁ ἄγιος Παντελεήμων, ὁ ἄγιος Χαράλαμπος, οἱ ἄγιοι Ἀνάργυροι Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς καὶ ἀναρίθμητοι ἀλλοι ἄγιοι. Συνεπώς, ὁ ἄγιος Βαλεντίνος εἶναι ἄγιος τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Αποστολικῆς Ἐκκλησίας, διότι τὸ «Σχίσμα» ἦλθε πολὺ ἀργότερα, τὸ ἔτος 1054 μ.Χ.³ Όσοι λοιπὸν τιμούν τὸν ἄγιο Βαλεντίνο ἐπιτελούν ἔργο θεάρεστο, ἐφ' ὅσαν «Θαυμαστὸς ὁ Θεός ἐν τοῖς ἀγίοις Αὐτοῖς». Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν ἄγιο Βαλεντίνο, ἡ ζωὴ του συνοδεύεται ἀπὸ διαφόρους θρύλους, δηποτὲ αὐτὸν ποὺ τὸν θέλει προστάτη τῶν ἔρωτευμένων. Σύμφωνα μὲ μία παράδοση, ὁ ἄγιος, ποὺ εἶκε τὴν φήμη τοῦ εἰρηγνοποιοῦ, κάποια μέρα καθὼς καλλιεργούσε στὸν κήπο του τριαντάφυλλα, ἀκουσε ἔνα ζευγάρι νὰ καυγαδίζει ἐντονα καὶ τὸ γεγονός αὐτὸν τὸν συγκλόνισε. Κόβοντας ἔνα τριαντάφυλλο βγήκε στὸν δρόμο, πλησίασε τὸ ζευγάρι καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸν ἀκούσουν.⁴ Εστω καὶ ὅπρόθυμα ἔκεινοι ὑπάκουσαν καὶ ὁ ἄγιος, προσφέροντάς τους τὸ τριαντάφυλλο, τοὺς νουθέτησε καὶ τοὺς εὐλόγησε. Ἀμέσως ἐπανήλθε ἡ ἀγάπη ἀνάμεσά τους καὶ λίγο ἀργότερα οἱ νέοι ἐπέστρεψαν καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ εὐλογήσει τὸν γάμο τους. Τέλος, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τοὺς ἔρωτευμένους, θὰ τονίσουμε τὰ ἔξι: Καλὸς εἶναι τὸ ἔθιμο νὰ δωρίζετε λουλούδια καὶ γλυκά αὐτὴ τὴν ἡμέρα, καὶ ἀς λένε κάποιοι δτι πρόκειται γιὰ «έօρτὴ τῶν ἀνθοπαλῶν καὶ τῶν ζωαροπλαιστῶν». Ἅς ἔχουν δουλειὰ καὶ αὐτὰ τὰ καταστήματα. Σκεφθεῖτε δημαρχός, δτι δὲν τιμούμε τοὺς ἀγίους δταν ἔξαντλούμε τὴν «τιμῆ» τους μόνο σὲ δωρά καὶ εύχες ἡ σὲ κοσμικὲς διασκεδάσεις. Τιμὴ ἀγίου ἀποτελεῖ κυρίως ἡ μίμησή του. Εἶναι ἀκόμα καλύτερο, μαζὶ μὲ τὰ λουλούδια καὶ τὰ γλυκά, νὰ κάνετε καὶ μία προσευχὴ στὸν προστάτη σας Ἀγιο, ὥστε νὰ πρεσβεύει γιὰ σᾶς καὶ νὰ σᾶς εὐλογεῖ.

ΑΠΕΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΕ ΥΠΕΡ ΗΜΩΝ

Πηγές:

1. Εγκυρωποίδεια New Advent

2. Patron Saints Index

3. Oxford Dictionary of Saints

4. Ελληνικός καὶ Ὀρθοδοξία, ἐκδ. PSL Λιβάνη

5. Ο Ἅγιος Βαλεντίνος τῆς Αθήνας, ἐκδ. Καλός Τύπος